

Binnen de vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu hebben verschillende fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu over de ontwerpwijziging van de Regeling groenprojecten 2016 (Kamerstuk 30 196, nr. 551).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Van Veldhoven

De adjunct-griffier van de commissie,
Jansma

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inhoudsopgave	blz.
Inleiding	2
Algemeen	2
Bos en Stedelijk groen	3
Biologische landbouw	4
Consultatie	4
Proefdiervrije innovaties	5

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de ontwerpwijziging Regeling groenprojecten 2016 en hebben daarover nog een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de ontwerp-wijziging. Zij hebben hier geen vragen over.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de ontwerpwijziging van de Regeling groenprojecten 2016. Deze leden onderschrijven het belang van een overheid die ondernemers een steuntje in de rug biedt bij de financiering van groene, innovatieve en duurzame projecten. Het beoogde doel van de Regeling groenprojecten wordt door de leden als zeer belangrijk gezien.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van de ontwerpwijziging van de Regeling groenprojecten 2016. Deze leden hebben daar nog enkele vragen over.

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorliggende ontwerpwijziging. Zij vragen wel waarom proefdiervrije innovaties niet zijn meegenomen.

Algemeen

De leden van de VVD-fractie krijgen signalen dat er op dit moment niet voldoende goedgekeurde groenprojecten zijn om in te investeren, waardoor sommige financiële instellingen geen nieuwe mogelijkheden meer bieden voor groen beleggen of groen sparen. Dit terwijl er juist wel veel interesse voor is, ook al omdat men dan vrijgesteld is van de vermogensrendementsheffing (tot een maximaal vermogen van € 57.385 per persoon (2017)). Tenminste 70% van het vermogen van een groenfonds dient daarvoor aan zogenaamde «groene projecten» besteed te worden met een groenverklaring van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Welk beeld heeft de Staatssecretaris van het aanbod van (nieuwe) projecten met een groenverklaring? Wat is de reden dat er minder en/of onvoldoende groenprojecten zijn? Hoeveel financiële instellingen bieden op dit moment geen nieuwe mogelijkheden meer voor groen sparen, bijvoorbeeld door te weinig aanbod van groenprojecten, terwijl ze dat voorheen wel deden? Waarom is het volgens de Staatssecretaris met het oog hierop logisch om de groep projecten die in aanmerking komt voor een groenverklaring in te perken?

De leden van de VVD-fractie vragen wanneer er voor het laatst een evaluatie plaats heeft gevonden van het groen beleggen en sparen. Wat was daarvan de uitkomst als het gaat om de effectiviteit en doelmatigheid?

De leden van de VVD-fractie constateren een toename van groene spaar- en beleggingsproducten op de markt en dat consumenten die duurzaam willen beleggen daar gretig gebruik van maken, mede vanwege de fiscale voordelen voor wat betreft de vermogensrendementsheffing. In hoeverre vervallen die voordelen en welke verschuiving van inleg valt te verwachten richting reguliere spaar- en beleggingsproducten?

De leden van de GroenLinks-fractie vragen de Staatssecretaris of de regeling wel voldoende bekend is bij investeerders, gemeenten en burgers. Welke initiatieven worden momenteel ondernomen om de regeling bij een groter publiek bekend te maken?

Bos en Stedelijk groen

De leden van de VVD-fractie lezen dat enkele projecten niet meer voor een groenverklaring in aanmerking komen, het gaat hier om projecten voor de ontwikkeling en instandhouding van onder meer bos en stedelijk groen. Waarom komt dit niet meer in aanmerking voor een groenverklaring? In hoeverre is de enige reden dat er niet of nauwelijks een beroep op wordt gedaan? Welke gevolgen heeft dit voor lopende projecten?

De leden van de VVD-fractie vragen in hoeverre stedelijk groen een rol kan spelen in de klimaatadaptatie en een functie kan vervullen om overlast van overvloedige regenval te voorkomen en in hoeverre groenprojecten hierin een rol spelen of speelden.

De leden van de D66-fractie constateren dat projecten voor de ontwikkeling en instandhouding van onder meer bos en stedelijk groen niet langer in aanmerking komen voor een groenverklaring. Deze leden nemen kennis van het argument dat deze steun, door het verstrijken van de looptijd van de goedkeuringen van de Europese Commissie, in de nabije toekomst aangemerkt kan worden als ongeoorloofde staatssteun en deze projecten dus niet langer voor een groenverklaring in aanmerking komen. Deze leden vragen of de Staatssecretaris een alternatief heeft voor ondernemers die in deze sectoren duurzame initiatieven ontwikkelen. Daarnaast vragen deze leden hoe deze informatie omtrent potentieel ongeoorloofde staatssteun gelezen moet worden in het licht van duurzame initiatieven op het gebied van bos- en houtbeheer. In aanvulling daarop vragen zij of er lopende projecten zijn waarbij ondernemers in de (nabije) toekomst het risico lopen beticht te worden van het ontvangen van ongeoorloofde staatssteun en het daarmee gemoeide voordeel met terugwerkende kracht terug zouden moeten betalen. Zijn de Staatssecretaris zulke gevallen bekend?

De leden van de GroenLinks-fractie zijn blij met het bestaan van de groenregeling. Bij juiste inzet van deze regeling kunnen investeringen die een milieuverdienste hebben worden gestimuleerd. Deze leden constateren dat enkele projecten niet meer voor de groenregeling in aanmerking komen, zoals projecten voor de ontwikkeling en instandhouding van onder meer bos en stedelijk groen. De Staatssecretaris constateert dat er nauwelijks een beroep op wordt gedaan. Kan de Staatssecretaris aangeven hoeveel projecten in totaal gebruik gemaakt hebben van de groenregeling en hoeveel daarvan gericht waren op ontwikkeling en instandhouding van bos en stedelijk groen? Wat was de omvang van deze projecten? De Staatssecretaris stelt dat verwacht wordt dat de animo voor deze projecten niet verder zal toenemen. Hoe heeft de Staatssecretaris dat gecontroleerd? Is er een consultatie geweest, of is er onderzoek naar gedaan waarop deze verwachting wordt gestoeld?

De leden van de GroenLinks-fractie zien dat klimaatadaptatie in en buiten de stad de komende jaren van groot belang is om hitte door klimaatverandering tegen te gaan. De steden warmen op. Hoe past daarin het besluit om bos en stedelijk groen niet meer onder deze regeling te laten vallen? Zou stedelijk groen niet juist niet meer gestimuleerd moeten worden? Is er een mogelijkheid om investeringen in (grootschalige) groene daken en gevels via deze regeling extra te stimuleren? Op welke wijze draagt deze regeling nu bij aan de doelstelling zoals gesteld in het Rijksbrede programma Circulaire Economie (Kamerstuk 32 852, nr. 33)?

Biologische landbouw

De leden van de VVD-fractie vragen of de Staatssecretaris uit kan leggen waarom biologische landbouwprojecten op steun kunnen blijven rekenen en andere landbouwprojecten niet. Is de Staatssecretaris op de hoogte van het feit dat de CO₂-footprint van biologische projecten vaak hoger ligt dan van reguliere landbouw? Waarom vindt een bevoordeling plaats van biologische projecten en hoe verstoort dit het gelijke speelveld? Op welke manier heeft overleg met de sector plaatsgevonden en wat waren de uitkomsten daarvan?

In de voorgenomen ontwerpwijziging worden beperkingen weggenomen met betrekking tot de verwerving van landbouwgrond voor het produceren van biologische landbouwproducten. De leden van de D66-fractie vragen of deze wijziging toereikend is. Deze leden vragen of de Staatssecretaris de mogelijkheid heeft onderzocht om het doel van de Regeling groenprojecten te verbreden door innovaties die ten goede komen aan de leefomgeving toe te voegen aan de lijst met groenprojecten. Deze leden vragen of de Staatssecretaris voornemens is initiatieven die gericht zijn op het verbeteren van de luchtkwaliteit toe te voegen, alsmede proefdiervrije innovaties, gericht op verfijning, vermindering, of vervanging. Daarnaast vragen deze leden wat de houding van de Staatssecretaris is ten opzichte van het toevoegen van innovaties gericht op het verduurzamen van reeds bestaande systemen.

De leden van de D66-fractie merken op dat de Staatssecretaris tevens aangeeft dat de looptijd van goedkeuringen van de Europese Commissie eindigt. Is er overleg geweest tussen de Staatssecretaris en de Europese Commissie of deze goedkeuringen kunnen worden verlengd of dat deze projecten kunnen worden uitgezonderd? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat was de uitkomst daarvan?

Consultatie

De leden van de VVD-fractie lezen dat de voorgestelde wijzigingen op initiatief van vertegenwoordigers van financiële instellingen zijn doorgevoerd of het gevolg zijn van beleidswijzigingen. Welke wijzigingen zijn op initiatief van vertegenwoordigers van financiële instellingen doorgevoerd? Welke andere wijzigingen die niet zijn doorgevoerd hebben de vertegenwoordigers van financiële instellingen ook voorgesteld? Welke wijzigingen zijn het gevolg van beleidswijzigingen? En wat was daarvoor de aanleiding?

De leden van de D66-fractie vragen de Staatssecretaris verder uit de doeken te doen met welke organisaties en sectoren zij heeft gesproken over deze voorgenomen wijziging. Uit de nota van toelichting blijkt dat deze wijziging tot stand is gekomen op initiatief van vertegenwoordigers van financiële instellingen. Welke financiële instellingen zijn betrokken bij dit proces? In februari 2016

erkende de Belastingdienst acht zogeheten groene instellingen.¹ Heeft de Belastingdienst sindsdien meer financiële instellingen aan deze lijst toegevoegd? Is de Staatssecretaris voornemens actief op zoek te gaan naar meer financiële instellingen om bij de financiering van de groenprojecten te betrekken?

Daarnaast blijkt uit de nota van toelichting dat de Staatssecretaris de voorgenomen wijzigingen heeft besproken met de betrokken sectoren. De leden van de D66-fractie vragen de Staatssecretaris inzicht te geven met welke betrokken sectoren zij heeft gesproken, en met welke vertegenwoordigers en/of organisaties. Hebben deze betrokken sectoren aangegeven positief tegenover deze wijziging te staan? Heeft de Staatssecretaris de betrokken sectoren gevraagd of zij zelf behoefte hebben aan andere vormen van financiering of ondersteuning voor zogeheten groenprojecten?

Proefdiervrije innovaties

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat het kabinet de ambitie heeft om in 2025 wereldleider in proefdiervrije innovaties te worden. Deze leden vinden dat proefdiervrije innovatie meer gestimuleerd zou moeten worden en investeringen in deze vaak dure projecten aantrekkelijk gemaakt zouden moeten worden. In 2015 heeft de Denktank Aanvullende financiering alternatieven voor dierproeven (Kamerstuk 32 336, nr. 42) bepleit om proefdiervrije innovaties in de Regeling groenprojecten op te nemen, zodat het voor investeerders aantrekkelijker wordt om daar gebruik van te maken. In eerder overleg met de Kamer heeft de Staatssecretaris van Economische Zaken toegezegd om de uitbreiding van Regeling groenprojecten met humane proefdiervrije innovaties nader te verkennen (Kamerstuk 30 196, nr. 399). Is dit gedaan? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kan de Staatssecretaris dan nader toelichten waarom het nu niet onderdeel is van de actualisering?

De leden van de SGP-fractie merken op dat de Staatssecretaris van Economische Zaken aangegeven heeft dat zij zich sterk wil maken voor proefdiervrije innovaties (Kamerstuk 32 336, nr. 42). Zij wil dat Nederland wereldleider wordt op het gebied van hoogwaardig humaan, proefdiervrij onderzoek. Deze leden kunnen deze ambitie van harte ondersteunen. Zij willen in dit verband wijzen op één van de aanbevelingen van de Denktank Aanvullende Financiering alternatieven voor dierproeven. Deze Denktank pleit voor verbreding van de Regeling groenprojecten waardoor het voor investeerders aantrekkelijker wordt om ook in proefdiervrije innovaties te investeren. In een eerder schriftelijk overleg heeft de Staatssecretaris aangegeven dat zij de suggestie om de Regeling groenprojecten uit te breiden graag wil verkennen (Kamerstuk 30 196, nr. 399). De leden van de SGP-fractie constateren dat proefdiervrije innovaties niet in de voorgestelde wijziging zijn meegenomen. Deze leden horen graag of de Staatssecretaris hier alsnog toe bereid is. Zij ontvangen daarbij graag een toelichting.

II Reactie van de bewindspersoon

---

¹ Kamerstuk 30 196, nr. 399.